

STORTINGET

Representantforslag 28 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Dokument 8:28 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde om å nedsette et utvalg med representanter fra ulike beredskapsinstanser og Forsvaret for å utrede hvordan man kan utnytte sosiale medier for å videreformidle grunnleggende kunnskap om totalforsvaret

Til Stortinget

Bakgrunn

I den nylig vedtatte tverrpolitiske langtidspanen for forsvarssektoren (LTP) er det besluttet at Forsvaret i løpet av de neste 12 årene skal gjennomføre et betydelig personell- og kompetanseløft (jf. Prop. 87 S (2023–2024) og Innst. 426 S (2023–2024)). Forsvarssektoren skal styrkes med om lag 4 600 ansatte, 4 600 vernepliktige og 13 600 reservister frem til 2036. Med dette vil Norges beredskap bli betydelig forbedret. Det er ingen overraskelse at til tross for en slik bemanningsvekst vil Forsvaret alene ikke kunne motstå et militært angrep, og at Norge er avhengig av landets fremste allierte i NATO.

I Totalberedskapskommisjonens rapport, «Nå er det alvor – Rustet for en usikker fremtid», som ble fremlagt i 2023, lanseres en rekke tiltak som kommisjonen mener er nødvendig for å øke norsk samfunnssikkerhet og beredskap. I rapporten understrekes det at Norge har et godt fundament for å utvikle beredskapen for en usikker fremtid, og det påpekes at Norge har en sterk økonomi, et organisert arbeidsliv og et næringsliv med betydelige beredskapskapasiteter.

Forbedringspunktene er særlig knyttet til manglende oversikt over ressursene og utilstrekkelig koordinering mellom de ulike instansene. Kommisjonen ser også betydelige mangler med hensyn til egenberedskap.

Felles for rapportene fra Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen av 2021 (NOU 2023: 14) er at de ikke drøfter utfordringer knyttet til formidling av allmennkunnskap om totalforsvaret. Det er naturligvis positivt at Forsvaret styrker sin bemanning, og at beredskapsetatene innfører et mer sømløst samarbeid, men for å gjøre hele befolkningen tilstrekkelig involvert skulle en krise oppstå eller en krig inntreffe, må den kunnskapen spres til hele befolkningen og sikre det nasjonale fellesskapet. Befolkningen trenger å få kunnskap om hva som gjøres, hvem som har ansvaret, og hvordan det er organisert. Det er fint å ha tilstrekkelig med vann og boksmat på loftet, men man må samtidig forstå hvordan samfunnet kollektivt håndterer utfordringer som berører samfunnssikkerheten.

Alle bør få kunnskap om Stortinget og regjeringens rolle. Befolkningen bør videre tilegne seg basiskunnskap om Forsvarets organisasjon, Forsvarets lokasjoner, Forsvarets rangorden, Forsvarets logistikk og gjerne også forsvarsindustrien. Befolkningen bør også få ugradert informasjon om NATOs rolle og mottak av soldater og militært materiell ved mobilisering. Det er også nødvendig at alle er innforstått med at Norges NATO-medlemskap også fører med seg forpliktelser, og at andre NATO-land kan bli avhengig av norsk militær innsats.

Kunnskap om samfunnssikkerhet bør inkludere informasjon om hvordan den sivile beredskapen ivaretas. Man bør kjenne til hvilke instanser, institusjoner og etater som vil bli involvert, og hvem som har det overordnede ansvaret. En slik kunnskap formidlet til hele befolkningen vil i vesentlig grad styrke totalforsvaret.

Med utgangspunkt i at det også i fremtiden vil være begrenset hvor mange som vil avtjene verneplikten, er det ingen arenaer som i dag på relevant og organisert vis har ansvaret for å formidle slik informasjon, og det er utvilsomt slik at det i mange miljøer er en oppfatning om at forsvaret av landet er noe «andre driver med». Det er uheldig og reduserer den brede samfunnsikkerheten. Kunnskapsformidlingen trenger ikke å være byråkratisk, ressurskrevende eller omfattende. Den kan best arrangeres gjennom interaktiv bruk av sosiale medier og kan eksempelvis skje ved at innholdet i dagens sesjon utvides. For å skape nødvendig engasjement vil det være nyttig at de som formidler, er i operativ tjeneste.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen nedsette et utvalg med representanter fra ulike beredskapsinstanser og Forsvaret for å utrede hvordan man kan utnytte sosiale medier for å videreformidle grunnleggende kunnskap om totalforsvaret.

26. november 2024

Christian Tybring-Gjedde